

Na základe plánu práce na 1. polrok 2017 uskutočnila Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) v období apríl – máj 2017 kontrolnú akciu zameranú na dodržiavanie informačných povinností, technických požiadaviek a postupov posudzovania zhody u vybraných výrobkov patriacich medzi elektrické spotrebiče pre domácnosť, ktoré musí výrobca splniť pred ich uvedením na trh EÚ. Konkrétne išlo kanvice, kávovary a všetky druhy mixérov.

Podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyššie uvedené výrobky patria medzi určené výrobky, ktoré predstavujú zvýšené riziko ohrozenia bezpečnosti, zdravia, majetku osôb, životného prostredia alebo iného verejného záujmu, na ktorého zmiernenie alebo odstránenie sú stanovené základné požiadavky v príslušných technických predpisoch. V prípade domácich spotrebičov sú základné požiadavky na bezpečnosť stanovené v Nariadení vlády SR č. 308/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody pre elektrické zariadenia, ktoré sa používajú v určitom rozsahu napätia (pre výrobky uvedené na trh pred 19.04.2016; ďalej len „NV SR č. 308/2004 Z. z.“) alebo v Nariadení vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu (pre výrobky uvedené na trh po 20.04.2016; ďalej len „NV SR č.148/2016 Z. z.“), ktorých bližšie požiadavky sú konkretizované v STN EN 60335-1 Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely. Bezpečnosť. Časť 1: Všeobecné požiadavky v spojení s STN EN 60335-2-14 Osobitné požiadavky na kuchynské stroje a STN EN 60335-2-15 Osobitné požiadavky na spotrebiče na ohrievanie kvapalín.

Výsledky kontroly

1. Kontrola na vstupe na jednotný trh Európskej únie

Pri kontrole dovážaných výrobkov z 3 krajín na vstupe na trh Európskej únie SOI spolupracovala s colnými orgánmi s odvolaním na čl. 27 až 29 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (ďalej len „Nariadenie“). Colné orgány za sledované obdobie zaslali inšpektorátom SOI celkom 1 hlásenie týkajúce sa výrobkov, ktoré boli predmetom kontroly. Dovážaný výrobok spĺňal všetky požiadavky a SOI potvrdila možnosť jeho prepustenia do voľného obehu.

2. Kontrola na národnom trhu

Kontrola na národnom trhu bola zameraná na kontrolu informačných povinností a kontrolu technických vlastností.

a) Kontrola informačných povinností

V sledovanom období vykonala SOI kontroly v 118 prevádzkových jednotkách (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Vo všetkých prípadoch bol kontrolovaný subjekt v postavení distribútora, pričom v zmysle platnej legislatívy distribútorom je aj predajca. Nedostatky boli zistené v 31 PJ čo predstavuje 26,3%. Celkovo bolo prekontrolovaných 1691 druhov pričom nedostatky boli zistené pri 88 druhoch v celkovej hodnote 8 851,7 €.

Kontrolované boli najmä návody na použitie, ktoré musia byť v slovenskom jazyku a musia obsahovať bezpečnostné pokyny a inštrukcie, ktoré sú jednoznačné a zrozumiteľné pre používateľa oprávneného manipulovať s elektrickým zariadením v zmysle STN EN 60335-1 v spojení s STN EN 60335-2-14 pre mixéry a STN EN 60335-1 v spojení s STN EN 60335-2-15 pre kanvice a kávovary. Ďalej boli kontrolované povinné štítkové údaje, bezpečnostné upozornenia, ktoré majú byť uvedené priamo na výrobku v slovenskom jazyku, a označenie CE.

Tabuľka č.1 - Prehľad nedostatkov v plnení informačných povinností pre jednotlivé sortimentné skupiny

Sortimentná skupina	Počet druhov s nedostatkom / hodnota v €	Návod chýbal alebo bol len v cudzom jazyku	Návod neúplný	Chýbajúce údaje na štítku	Výrobok neoznačený bezp. upozorneniami v SJ
Kanvice	70 / 6039,55	11	3	2	60
Kávovary	1 / 59,98	0	0	1	0
Mixéry	17 / 2752,17	3	6	7	1
Spolu	88 / 8851,7	14	9	10	61

Poznámka

Niektoré druhy vykazovali súčasne viac ako jeden nedostatok v plnení informačných povinností. Kontrolované určené výrobky obsahovali označenie CE v správnom tvare v každom prípade.

Najviac nedostatkov v plnení informačných povinností bolo zistených pri kontrolách kanvic. 80% všetkých nedostatkov boli zistené práve pri kontrolách tejto sortimentnej skupiny výrobkov. Pri 60 druhoch kanvic chýbalo označenie bezpečnostnými upozorneniami v slovenskom jazyku a pri 14 druhoch chýbal návod na použitie resp. tento bol len v cudzom jazyku alebo bol neúplný.

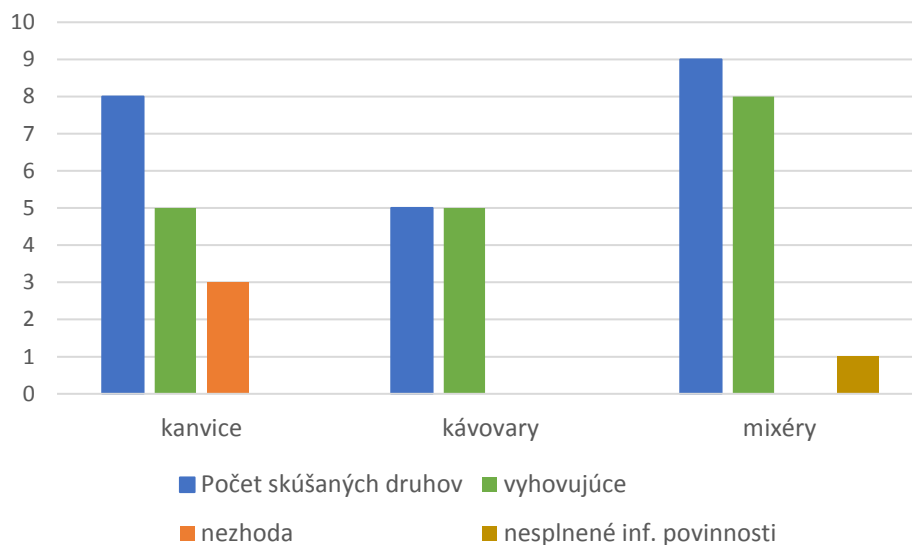
Pri vyššie uvedených zistených nedostatkoch bolo v 24 prípadoch kontrolovaným osobám umožnené dobrovoľne odstrániť zistené nedostatky s tým, že do doby ich odstránenia nebudú predmetné výrobky ďalej predávať a distribuovať a v 7 prípadoch inšpektori uložili kontrolovaným osobám opatrenia na zákaz ich predaja a distribúcie podľa § 6 ods.1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z..

b) Kontrola technických vlastností

Na overenie technických vlastností odobrali inšpektori celkom 22 druhov výrobkov, ktoré boli predmetom kontroly priamo z ponuky trhu. Výsledky skúšania preukázali, že:

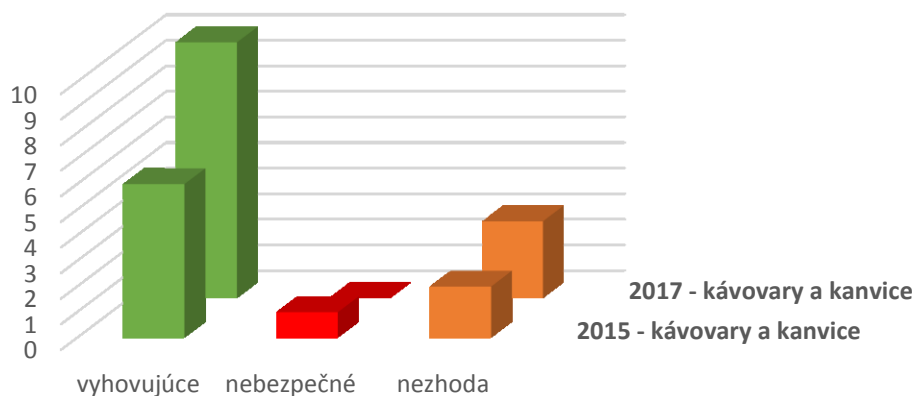
- **18 druhov** vyhovelo stanoveným technickým požiadavkám,
- **3 druhy** neboli v zhode s požiadavkami technických predpisov, pričom výrobca 1 druhu bol so sídlom v EÚ a 2 druhy boli dovezené z 3 krajín,
- **1 druh** nespĺňal informačné povinnosti, kedy v návode na použitie neboli uvedené bezpečnostné upozornenia v súlade s príslušnou technickou normou.

Graf č. 1 – Grafické znázornenie kvalifikácie jednotlivých sort. skupín na základe výsledkov ich skúšania

Stanoveným technickým požiadavkám nevyhoveli len 3 druhy kanvíc. Nešlo však o technické nedostatky, ktoré by mohli mať za následok ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia spotrebiteľov. Pri jednom druhu mixéra, nebola v návode uvedená inštrukcia týkajúca sa prevádzkových časov a nastavení rýchlostí príslušenstvo.

Graf č. 2 – Grafické porovnanie výsledkov skúšok kanvíc a kávovarov rokov 2015 a 2017

Situácia v plnení technických požiadaviek v sortimentnej skupine výrobkov kanvice a kávovary v roku 2017 je porovnateľná s rokom 2015. Kladným konštatovaním je skutočnosť, že v roku 2017 nebol na základe výsledkov skúšok a hodnotenia rizík zistený ani jeden nebezpečný výrobok.

Pri 1 druhu nezhodného výrobku (kanvica), ktorého výrobca mal sídlo v EÚ, SOI oznámila príslušnému hospodárskemu subjektu s odvolaním na čl. 21 ods. 1 a 2 Nariadenia, že tento nespĺňa požiadavky smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2014/35/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupnenia elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu a príslušných noriem. Hospodársky subjekt zareagoval a zaslal k zisteným nedostatkom svoje vyjadrenie a opatrenia na ich odstránenie. Následne bolo inšpektormi SOI overené, že hospodársky subjekt naozaj vykonal navrhované opatrenia.

Pri 3 druhoch nezhodných výrobkov zistených u distribútorov sa kontrolované osoby dobrovoľne zaviazali, že tieto nebudú ďalej predávať a stiahli ich z trhu. V prípade nesplnenia informačných povinností pri 1 druhu inšpektori uložili opatrenia na zákaz ich predaja a distribúcie podľa § 6 ods.1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z..

Záver

Určené výrobky, ktoré boli predmetom kontroly používa široké spektrum spotrebiteľov. Nesprávnym používaním predmetných výrobkov vyplývajúce z chybného alebo nedostatočného návodu na používanie a chýbajúcich bezpečnostných upozornení môže dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti a zdravia spotrebiteľov. Výsledky kontroly preukázali, že najčastejšie sa nedostatky v plnení informačných povinností zistili u sortimentnej skupiny kanvice, a to aj napriek tomu, že táto skupina výrobkov patrí medzi najčastejšie kontrolované elektro výrobky v rámci kontrolnej činnosti SOI.

Z výsledkov skúšok technických vlastností kontrolovaných výrobkov možno konštatovať, že napriek zisteným menej závažným nedostatkom, ktoré nemajú vplyv na bezpečnosť a zdravie spotrebiteľov, sa na slovenskom trhu nachádzajú výrobky, ktoré sú v zhode s požiadavkami technických predpisov.

SOI je taktiež zapojená do práve prebiehajúceho medzinárodného projektu, ktorého cieľom je predovšetkým zistiť aktuálny stav v sortimentnej skupine kuchynských strojov (mixérov a hriankovačov) na európskom trhu v plnení bezpečnostných a technických požiadaviek zo strany výrobcov. V rámci projektu SOI odobrala 9 mixérov a 5 hriankovačov, ktorých výsledky, vzhľadom na práve prebiehajúce skúšky v zahraničných akreditovaných laboratóriách, nie sú toho času známe a budú predmetom samostatnej správy.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli inšpektormi SOI spísané inšpekčné záznamy.
2. Pri 79 druhoch v celkovej hodnote 8 148,71 € prijali kontrolované osoby dobrovoľné opatrenia na odstránenie nedostatkov, pričom sa tieto subjekty zaviazali, že do ich odstránenia nebudú výrobky ďalej predávať a distribuovať. Plnenie dobrovoľných opatrení bolo overené v každom prípade.
3. Pri 13 druhoch v celkovej hodnote 791,77 € uložili inšpektori SOI kontrolovanej osobe zákaz predaja a distribúcie podľa § 6 ods. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z. do doby odstránenia zisteného nedostatku.